

Σαν σήμερα στις 18 Ιανουαρίου του 1915 γεννήθηκε ο μεγάλος Τρικαλινός λαϊκός μουσικοσυνθέτης και τραγουδιστής **Βασίλης Τσιτσάνης**. Την ίδια ημερομηνία το 1984 έφυγε από τη ζωή.

Εκατόν δύο χρόνια και τα τραγούδια του ακούγονται και συναρπάζουν τους παλαιότερους και τους νέους παραμένοντας πάντα επίκαιρος. Είναι διαχρονικός όπως λίγοι μεγάλοι καλλιτέχνες. Ο άνθρωπος που ανέδειξε το ρεμπέτικο από την ανυποληψία και το περιθώριο. Καινοτόμος και δημιουργικός, έκανε το ρεμπέτικο τέχνη. Μια τεράστια φυσιογνωμία που δίκαια κατατάσσεται στο πάνθεον των σημαντικότερων προσωπικοτήτων του 20ου αιώνα.

Βιογραφικό

Ο Βασίλης Τσιτσάνης γεννήθηκε στα Τρίκαλα της Θεσσαλίας στις [18 Ιανουαρίου](#) 1915. Οι γονείς του ήταν Ηπειρώτες κι εκτός από τον Βασίλη είχαν άλλα τέσσερα παιδιά, τρία αγόρια κι ένα κορίτσι. Αργότερα, οι φίλοι του οι ρεμπέτες του κόλλησαν το παρατσούκλι «Ο Βλάχος», επειδή ήταν ο μόνος ρεμπέτης με στεριανή προέλευση.

Ο πατέρας του, τσαρουχάς στο επάγγελμα, είχε ένα μαντολίνο, με το οποίο έπαιζε κλέφτικα τραγούδια. Αυτά ήταν τα πρώτα ακούσματα του μικρού Βασίλη, μαζί με τις βυζαντινές ψαλμωδίες που άκουγε στην εκκλησία. Παρότι τον συνέπαιρνε η μουσική, πρωτόπιασε όργανο στα χέρια του μετά το θάνατο του πατέρα του το 1926. Ήταν ένα μαντολίνο, που κάποιος ντόπιος οργανοποιός είχε μετατρέψει σε μπουζούκι.

Στα γυμνασιακά του χρόνια άρχισε να αποκτά κάποιες γνώσεις μουσικής, μαθαίνοντας βιολί. Με αυτό συμμετείχε και σε κάποιες τοπικές εκδηλώσεις, προκειμένου να συνεισφέρει οικονομικά στην οικογένειά του. Αν και δεν είχε εμφανιστεί ακόμα δημοσίως με το μπουζούκι, καθώς ήταν απαγορευμένο και χωρίς καμία κοινωνική καταξίωση, έγραψε τα πρώτα του τραγούδια πάνω σ' αυτό, σε ηλικία μόλις 15 ετών.

Το φθινόπωρο του 1936 κατέβηκε στην Αθήνα για να σπουδάσει Νομική και προκειμένου να συμπληρώσει το εισόδημά του έπιασε δουλειά στο νυχτερινό κέντρο «Μπιζέλια». Τον επόμενο χρόνο γνώρισε τον τραγουδιστή Δημήτρη Περδικόπουλο, ο οποίος τον πήγε στη δισκογραφική εταιρεία «Οντεόν», όπου ηχογράφησε το πρώτο του τραγούδι «Σ' έναν τεκέ μπουκάρανε» (1937). Η «Αρχόντισσα», από τα σπουδαιότερα τραγούδια στην ιστορία της ελληνικής μουσικής, ήταν ένα από τα δεκάδες που ακολούθησαν. Την ίδια περίοδο, τραγούδια του, όπως «Να γιατί γυρνώ», «Παλάτια Χρυσοστόλιστα», «Ό,τι κι αν πω δεν σε ξεχνώ» και «Γι' αυτά τα μαύρα μάτια σου», ερμήνευσαν ο [Στράτος Παγιουμτζής](#), ο Στελλάκης Περπινιάδης, ο

[Στέλιος Κερομύτης](#)

, αλλά και ο

[Μάρκος Βαμβακάρης](#)

Βρισκόμαστε στον αστερισμό της [δικτατορίας Μεταξά](#) και η εποχή επιβάλλει εμβατήρια, ενώ απαγορεύει τόσο τα προϋπάρχοντα τραγούδια του ρεμπέτικου περιθωρίου, όσο και τις εμφανείς ανατολίτικες μελωδίες. Ο Τσιτσάνης απαντά με το μπόλιασμα του ρεμπέτικου με δυτικά μελωδικά στοιχεία κι έτσι προσεγγίζει τις ευρύτερες μάζες. Τον Μάρτιο του 1938 υπηρετεί τη στρατιωτική θητεία του στο Τάγμα Τηλεγραφητών, στη Θεσσαλονίκη. Παίρνει άδειες και ποτέ δεν γυρνά στην ώρα του, γεγονός που εξοργίζει τους διοικητές του. Περνά πολλές μέρες στο πειθαρχείο, όπου γράφει ένα από τα ωραιότερα τραγούδια του, την «Αρχόντισσα». Στη Θεσσαλονίκη θα γνωρίσει και τη μελλοντική σύζυγό του, τη Ζωή Σαμαρά, με την οποία θα αποκτήσει δύο παιδιά, τη Βικτωρία και τον Κώστα.

Τα χρόνια της Κατοχής τα περνά στη Θεσσαλονίκη, όπου ανοίγει ένα δικό του κουτούκι, το «Ουζερί Τσιτσάνη», στην οδό Παύλου Μελά 22. Παράλληλα, γράφει ορισμένες από τις μεγάλες επιτυχίες του («Αχάριστη», «Μπαξέ τσιφλίκι», «Τα πέριξ», «Νύχτες μαγικές», «Ζητιάνος της αγάπης», «Ντερμπεντέρισσα», «Συννεφιασμένη Κυριακή»), που θα ηχογραφήσει μετά τον πόλεμο, όταν θα ανοίξουν και πάλι τα εργοστάσια δίσκων.

Το 1946 κατεβαίνει ξανά στην Αθήνα. Η εποχή του εμφυλίου αποτελεί άλλη μία πηγή έμπνευσης για τον Τσιτσάνη. Τα τραγούδια του, όμως, λογοκρίνονται και πάλι. Ορισμένα καταφέρνει και τα εκδίδει, επινοώντας διάφορα τεχνάσματα, πολλά κυκλοφόρησαν αρκετά χρόνια μετά, ενώ κάποια δεν εκδόθηκαν ποτέ. Το τέλος του εμφυλίου σημαίνει ταυτόχρονα και την πλήρη αποδοχή του Βασίλη Τσιτσάνη. Μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '50 μεσουρανεί στο μουσικό στερέωμα. Μερικά από τα τραγούδια αυτής της περιόδου είναι τα: «Χωρίσαμε ένα δειλινό», «Όμορφη Θεσσαλονίκη», «Αντιλαλούνε τα βουνά», «Καβουράκια», «Ξημερώνει και βραδιάζει».

Φέρνει στο προσκήνιο νέες φωνές, που δένονται μαζί του, όπως η [Μαρίκα Νίνου](#), η [Σωτηρία Μπέλλου](#)

και ο Πρόδρομος Τσαουσάκης. Ακόμα, ο

[Στέλιος Καζαντζίδης](#)

, ο

[Γρηγόρης Μπιθικώτσης](#)

, ο Πάνος Γαβαλάς, ο

[Μανώλης Αγγελόπουλος](#)

, η Καίτη Γκρέυ, η

[Πόλυ Πάνου](#)

, η Χαρούλα Λαμπράκη, ο Σταμάτης Κόκοτας κ.ά. ερμηνεύουν τα διαχρονικά τραγούδια του:

«Ίσως αύριο» (1958), «Τα λιμάνια» (1962), «Τα ξένα χέρια» (1962), «Μείνε αγάπη μου κοντά μου» (1962), «Κορίτσι μου όλα για σένα» (1967), «Με παρέσυρε το ρέμα» «Απόψε στις ακρογιαλιές» (1968), «Κάποιο αλάνι» (1968), «Της Γερακίνας γιος» (1975), «Δηλητήριο στη φλέβα» (1979).

Το 1980, με πρωτοβουλία της ΟΥΝΕΣΚΟ, ηχογραφείται ένας διπλός δίσκος με τίτλο «Χάραμα», όπως λεγόταν το μαγαζί στο οποίο ο Τσιτσάνης εμφανιζόταν τα τελευταία 14 χρόνια της καριέρας και της ζωής του. Σ' αυτό το δίσκο παίζει μία σειρά από κλασικά του τραγούδια, αλλά και πολλά αυτοσχεδιαστικά κομμάτια στο μπουζούκι. Με την έκδοσή του στη Γαλλία, το 1985, παίρνει το βραβείο της Μουσικής Ακαδημίας «Σαρλ Γκρο». Όμως, στο μεταξύ, ο κορυφαίος δημιουργός έχει φύγει για πάντα...

Ο Βασίλης Τσιτσάνης άφησε την τελευταία του πνοή ανήμερα των γενεθλίων του, στις [18 Ιανουαρίου](#)

1984, στο νοσοκομείο «Μπρόμπτον» του Λονδίνου, έπειτα από επιπλοκές μιας εγχείρησης στους πνεύμονες. Μέχρι και λίγες ημέρες πριν από το θάνατό του εμφανιζόταν κανονικά στο «Χάραμα» και δούλευε καινούργια τραγούδια.

Ο Βασίλης Τσιτσάνης έβαλε τη δική του ανεξίτηλη σφραγίδα στην ελληνική λαϊκή μουσική. Μπόλιασε το ρεμπέτικο με δυτικά μελωδικά στοιχεία και το έβγαλε από το περιθώριο, που το είχαν τάξει τα «αντικοινωνικά» και ανατολίτικα στοιχεία του. Εμπλούτισε τη λαϊκή ορχήστρα με νέα ηχοχρώματα, προσθέτοντας το πιάνο κι επιβάλλοντας το ακορντεόν ως όργανο της κομπανίας. Καινοτόμησε στο στίχο, με την απομάκρυνσή του από τις παραδοσιακές φόρμες του δίστιχου και της ομοιοκαταληξίας και επισημοποίησε και γενίκευσε το ρόλο του ρεφρέν. Με τον Τσιτσάνη, το ρεμπέτικο γίνεται «τέχνη» και η ρήξη με την παράδοση αρχίζει να γίνεται ορατή.

Το άρθρο έχει {hits}611{/hits} αναγνώσεις

Με τη Μαρίκα Νίνου

Ο Βασίλης Τσιτσάνης γεννήθηκε στα Τρίκαλα της Θεσσαλίας στις [18 Ιανουαρίου](#) 1915. Οι γονείς του ήταν Ηπειρώτες κι εκτός από τον Βασίλη είχαν άλλα τέσσερα παιδιά, τρία αγόρια κι ένα κορίτσι. Αργότερα, οι φίλοι του οι ρεμπέτες του κόλλησαν το παρατσούκλι «Ο Βλάχος», επειδή ήταν ο μόνος ρεμπέτης με στεριανή προέλευση.

Ο πατέρας του, τσαρουχάς στο επάγγελμα, είχε ένα μαντολίνο, με το οποίο έπαιζε κλέφτικα τραγούδια. Αυτά ήταν τα πρώτα ακούσματα του μικρού Βασίλη, μαζί με τις βυζαντινές ψαλμωδίες που άκουγε στην εκκλησία. Παρότι τον συνέπαιρνε η μουσική, πρωτόπιασε όργανο στα χέρια του μετά το θάνατο του πατέρα του το 1926. Ήταν ένα μαντολίνο, που κάποιος ντόπιος οργανοποιός είχε μετατρέψει σε μπουζούκι.

Στα γυμνασιακά του χρόνια άρχισε να αποκτά κάποιες γνώσεις μουσικής, μαθαίνοντας βιολί. Με αυτό συμμετείχε και σε κάποιες τοπικές εκδηλώσεις, προκειμένου να συνεισφέρει οικονομικά στην οικογένειά του. Αν και δεν είχε εμφανιστεί ακόμα δημοσίως με το μπουζούκι, καθώς ήταν απαγορευμένο και χωρίς καμία κοινωνική καταξίωση, έγραψε τα πρώτα του τραγούδια πάνω σ' αυτό, σε ηλικία μόλις 15 ετών.

Με τη Καίτη Γκρέυ

Το φθινόπωρο του 1936 κατέβηκε στην Αθήνα για να σπουδάσει Νομική και προκειμένου να συμπληρώσει το εισόδημά του έπιασε δουλειά στο νυχτερινό κέντρο «Μπιζέλια». Τον επόμενο χρόνο γνώρισε τον τραγουδιστή Δημήτρη Περδικόπουλο, ο οποίος τον πήγε στη δισκογραφική εταιρεία «Οντεόν», όπου ηχογράφησε το πρώτο του τραγούδι «Σ' έναν τεκέ μπουκάρανε» (1937). Η «Αρχόντισσα», από τα σπουδαιότερα τραγούδια στην ιστορία της ελληνικής μουσικής, ήταν ένα από τα δεκάδες που ακολούθησαν. Την ίδια περίοδο, τραγούδια του, όπως «Να γιατί γυρνώ», «Παλάτια Χρυσοστόλιστα», «Ό,τι κι αν πω δεν σε ξεχνώ» και «Γι' αυτά τα μαύρα μάτια σου», ερμήνευσαν ο [Στράτος Παγιουμτζής](#), ο Στελλάκης Περπινιάδης, ο

[Στέλιος Κερομύτης](#)

, αλλά και ο

[Μάρκος Βαμβακάρης](#)

Βρισκόμαστε στον αστερισμό της [δικτατορίας Μεταξά](#) και η εποχή επιβάλλει εμβατήρια, ενώ απαγορεύει τόσο τα προϋπάρχοντα τραγούδια του ρεμπέτικου περιθωρίου, όσο και τις εμφανείς ανατολίτικες μελωδίες. Ο Τσιτσάνης απαντά με το μπόλιασμα του ρεμπέτικου με δυτικά μελωδικά στοιχεία κι έτσι προσεγγίζει τις ευρύτερες μάζες. Τον Μάρτιο του 1938 υπηρετεί τη στρατιωτική θητεία του στο Τάγμα Τηλεγραφητών, στη Θεσσαλονίκη. Παίρνει άδειες και ποτέ δεν γυρνά στην ώρα του, γεγονός που εξοργίζει τους διοικητές του. Περνά πολλές μέρες στο πειθαρχείο, όπου γράφει ένα από τα ωραιότερα τραγούδια του, την «Αρχόντισσα». Στη Θεσσαλονίκη θα γνωρίσει και τη μελλοντική σύζυγό του, τη Ζωή Σαμαρά, με την οποία θα αποκτήσει δύο παιδιά, τη Βικτωρία και τον Κώστα.

Τα χρόνια της Κατοχής τα περνά στη Θεσσαλονίκη, όπου ανοίγει ένα δικό του κουτούκι, το «Ουζερί Τσιτσάνη», στην οδό Παύλου Μελά 22. Παράλληλα, γράφει ορισμένες από τις μεγάλες επιτυχίες του («Αχάριστη», «Μπαξέ τσιφλίκι», «Τα πέριξ», «Νύχτες μαγικές», «Ζητιάνος της αγάπης», «Ντερμπεντέρισσα», «Συννεφιασμένη Κυριακή»), που θα

ηχογραφήσει μετά τον πόλεμο, όταν θα ανοίξουν και πάλι τα εργοστάσια δίσκων.

Με τη Μαρίκα Νίνου

Το 1946 κατεβαίνει ξανά στην Αθήνα. Η εποχή του εμφυλίου αποτελεί άλλη μία πηγή έμπνευσης για τον Τσιτσάνη. Τα τραγούδια του, όμως, λογοκρίνονται και πάλι. Ορισμένα καταφέρνει και τα εκδίδει, επινοώντας διάφορα τεχνάσματα, πολλά κυκλοφόρησαν αρκετά χρόνια μετά, ενώ κάποια δεν εκδόθηκαν ποτέ. Το τέλος του εμφυλίου σημαίνει ταυτόχρονα και την πλήρη αποδοχή του Βασίλη Τσιτσάνη. Μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '50 μεσουρανεί στο μουσικό στερέωμα. Μερικά από τα τραγούδια αυτής της περιόδου είναι τα: «Χωρίσαμε ένα δειλινό», «Όμορφη Θεσσαλονίκη», «Αντιλαλούνε τα βουνά», «Καβουράκια», «Ξημερώνει και βραδιάζει».

Φέρνει στο προσκήνιο νέες φωνές, που δένονται μαζί του, όπως η [Μαρίκα Νίνου](#), η [Σωτηρία Μπέλλου](#)

και ο Πρόδρομος Τσαουσάκης. Ακόμα, ο

[Στέλιος Καζαντζίδης](#)

, ο

[Γρηγόρης Μπιθικώτσης](#)

, ο Πάνος Γαβαλάς, ο

[Μανώλης Αγγελόπουλος](#)

, η Καίτη Γκρέυ, η

[Πόλυ Πάνου](#)

, η Χαρούλα Λαμπράκη, ο Σταμάτης Κόκοτας κ.ά. ερμηνεύουν τα διαχρονικά τραγούδια του: «Ίσως αύριο» (1958), «Τα λιμάνια» (1962), «Τα ξένα χέρια» (1962), «Μείνε αγάπη μου κοντά μου» (1962), «Κορίτσι μου όλα για σένα» (1967), «Με παρέσυρε το ρέμα» «Απόψε στις ακρογιαλιές» (1968), «Κάποιο αλάνι» (1968), «Της Γερακίνας γιος» (1975), «Δηλητήριο στη φλέβα» (1979).

Το 1980, με πρωτοβουλία της ΟΥΝΕΣΚΟ, ηχογραφείται ένας διπλός δίσκος με τίτλο «Χάραμα», όπως λεγόταν το μαγαζί στο οποίο ο Τσιτσάνης εμφανιζόταν τα τελευταία 14 χρόνια της καριέρας και της ζωής του. Σ' αυτό το δίσκο παίζει μία σειρά από κλασικά του τραγούδια, αλλά και πολλά αυτοσχεδιαστικά κομμάτια στο μπουζούκι. Με την έκδοσή του στη Γαλλία, το 1985, παίρνει το βραβείο της Μουσικής Ακαδημίας «Σαρλ Γκρο». Όμως, στο μεταξύ, ο κορυφαίος δημιουργός έχει φύγει για πάντα...

Ο Βασίλης Τσιτσάνης άφησε την τελευταία του πνοή ανήμερα των γενεθλίων του, στις [18 Ιανουαρίου](#) 1984, στο νοσοκομείο «Μπρόμπτον» του Λονδίνου, έπειτα από επιπλοκές μιας εγχείρησης στους πνεύμονες. Μέχρι και λίγες ημέρες πριν από το θάνατό του εμφανιζόταν κανονικά στο «Χάραμα» και δούλευε καινούργια τραγούδια.

Ο Βασίλης Τσιτσάνης έβαλε τη δική του ανεξίτηλη σφραγίδα στην ελληνική λαϊκή μουσική. Μπόλιασε το ρεμπέτικο με δυτικά μελωδικά στοιχεία και το έβγαλε από το περιθώριο, που το είχαν τάξει τα «αντικοινωνικά» και ανατολίτικα στοιχεία του. Εμπλούτισε τη λαϊκή ορχήστρα με νέα ηχοχρώματα, προσθέτοντας το πιάνο κι επιβάλλοντας το ακορντεόν ως όργανο της κομπανίας. Καινοτόμησε στο στίχο, με την απομάκρυνσή του από τις παραδοσιακές φόρμες του δίστιχου και της ομοιοκαταληξίας και επισημοποίησε και γενίκευσε το ρόλο του ρεφρέν. Με τον Τσιτσάνη, το ρεμπέτικο γίνεται «τέχνη» και η ρήξη με την παράδοση αρχίζει να γίνεται ορατή.